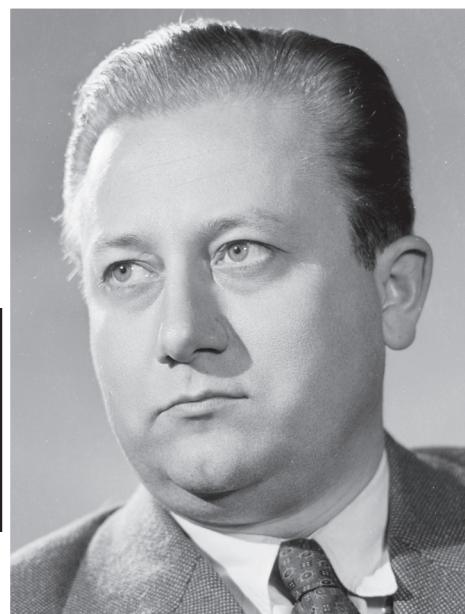

SZALAI BÉLA

1922. július 26. Kutas, Somogy vármegye – 2008. szeptember 18. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum/Mező Sándor

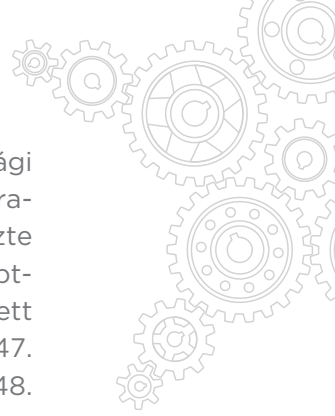
FŐBB TISZTSÉGEI

A Magyar Egyetemi és Főiskolai Egyesületek Szövetsége elnöke	1947. március–1948. szeptember
A Népi Kollégiumok Országos Szövetsége elnöke	1948. szeptember–1949. július
Az MDP KV tagja	1953. június 28.–1956. október 31.
Az MDP PB póttagja	1953. június 28.–1954. május 30.
Az Országos Tervhivatal elnöke	1953. július 4.–1954. október 30.
Az MDP PB tagja	1954. május 30.–1956. október 24.
Könnyűipari miniszter	1954. október 30.–1955. szeptember 8.
Az MDP KV titkára	1955. szeptember 2.–1956. október 24.
A berlini magyar kereskedelmi kirendeltség vezetője	1957. április–1960. október 18.
A Hungarotex Külkereskedelmi Vállalat igazgatója	1960. október 18.–1963. december 7.
Külkereskedelmi miniszterhelyettes	1963. december 7.–1975. július 16.
A Külkereskedelmi Minisztérium államtitkára	1975. július 17.–1980. augusztus 1.
Berlini nagykövet	1980. szeptember 18.–1985. október 18.

PÁLYÁJA

Apja, Szalai Imre juhászként, majd uradalmi alkalmazottként dolgozott, anyja, Balogh Rozália korán meghalt. Felesége, László Lenke pártfunkcionárius, az MDP Káderosztályának alosztályvezetője, az egyéves pártiskola igazgatóhelyettese, később az MSZMP KB politikai főiskolájának tanszékvezető-helyettese volt.

Szigetváron négy elemi és négy polgári végzett, majd a kaposvári négy évfolyamú felső kereskedelmi iskolában tanult. 1940-ben kereskedelmi érettségit tett, rövid időre a Futuránál (Magyar Szövetkezet Áruforgalmi Részvénytársasága) helyezkedett el, majd beiratkozott a műegyetem közgazdaság-tudományi karára, s felvették a Horthy Miklós Kollégiumba. Tanulmányai mellett könyvelőként és adminisztrátorként dolgozott a Seidner Nyomdánál, az Európa Nyomdánál, majd Pöhl Henrik gabona-nagykereskedőnél. 1942-től részt vett a falukutató mozgalomban, 1943-ban belépett a Magyar Parasztszövetség főiskolás szakosztályába, 1944 márciusában csatlakozott a fővárosi ifjúkommunistákhoz. 1944-ben a Györffy-kollégistákkal együtt részt vett a fegyveres nemzeti ellenállási mozgalomban, ő kapcsolta be a mozgalomba Hegedüs András későbbi miniszterelnököt is.

1945. januárban belépett a Magyar Kommunista Pártba, s hamarosan a párt Ifjúsági Titkárságának tagja lett. 1945. január 22-től 1945. szeptemberig a Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség (Madisz) gazdasági osztályvezetője volt, közben elvégezte a három hónapos pártiskolát, és felvették a Györffy István Kollégiumba. 1945. szeptembertől a párt főtítkárságán teljesített feladatokat. 1946. szeptemberben végzett az egyetemen, 1948. decemberben megszerezte a közgazdasági doktori címet. 1947. márciustól a Magyar Egyetemi és Főiskolai Egyesületek Szövetsége (MEFESZ), 1948. szeptembertől a Népi Kollégiumok Országos Szövetsége (Nékosz) elnöke, a Nékosz-mozgalom felszámolása után 1949-ben az ifjúsági mozgalmakat összefogó csúcscsaszerv, a Magyar Ifjúság Népi Szövetsége alelnöke volt, őt bízták meg a budapesti Világifjúsági Találkozó (1949. augusztus 14–28.) megszervezésével.

1949 őszén politikai munkatársként az MDP KV Államgazdasági Osztályára helyezték, ahol 1951. áprilistól a Termelési és Beruházási Alosztályt vezette. 1951. szeptembertől a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága hároméves pártfőiskoláján Moszkvában tanult, de már 1952. novemberben hazarendelték, és a kormányfői posztot is betöltő Rákosi közvetlen beosztottjaként a Minisztertanács titkárságvezetőjének nevezték ki (tkp. A korábbi miniszterelnökségi államtitkár feladatait vette át). Tagja volt az 1953. június 13-ára név szerinti meghívással Moszkvába rendelt hétfős párt- és állami küldöttségnek, a 16-ig tartó tanácskozásokon ő készítette a magyar küldöttség részére a kivonatos gyorsírásos jegyzőkönyvet. Az MDP Központi Vezetősége 1953. június 27–28-i ülésén a KV tagjává és a Politikai Bizottság póttagjává választották, az MDP III. kongresszusán (1954. május 24–30.) a PB rendes tagja lett. 1953. július 4-étől miniszteri rangban az Országos Tervhivatal elnöke, 1954. október 30-ától könnyűipari miniszter volt. 1955. szeptember 2-ától az MDP KV titkáraként tevékenykedett, ő felügyelte a Terv-, Pénzügyi és Kereskedelmi Osztályt, a Tudományos és Kulturális Osztályt, emellett 1956. júliusig a *Társadalmi Szemlét*, valamint a Csongrád, a Győr-Sopron, a Hajdú-Bihar és a Tolna megyei pártapparátust. 1956. október 13-án részt vett a Györffy Kollégium találkozóján, ahol az egyik felszólaló PB-tagságáról való lemondását követelte.

Az MDP KV 1956. október 23-áról 24-re virradó éjjelén tartott ülésén a PB-ből és a KV Titkárságából egyaránt kimaradt. A forradalom alatt az MDP székházában, illetve október 31-től Óbudán tartózkodott. 1957. áprilisban kinevezték a berlini magyar kereskedelmi kirendeltség vezetőjévé, ugyanakkor 1957 májusában elkövetett politikai hibái és múltbeli szerepe miatt megfosztották 1948. júliustól folyamatos parlamenti mandátumától. 1960. októbertől a Hungarotex Külkereskedelmi Vállalat igazgatójaként dolgozott. 1963. decembertől külkereskedelmi miniszterhelyettes, 1975. júliustól külkereskedelmi államtitkár volt. 1980. szeptembertől Magyarország (kelet-)berlini nagykövetségként szolgált, 1985. októberi hazatérése után nyugállományba vonult.

FORRÁS

Az MDP KV Titkársága 1951. június 6-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 276. fond 54/147. őrzési egység. http://www.digitarchiv.hu/faces/frameContentGenerator.jsp?ADT_ID=39993&MT=1 (A letöltés ideje 2014. december 20.)

IRODALOM

Az 1947. szeptember 16-ra összehívott Országgyűlés almanachja. 1947. szeptember 16.–1949. április 12. Főszerkesztők: Marelyn Kiss József, Vida István. Szerkesztette Horváth Zsolt és Hubai László. Magyar Országgyűlés, Budapest, 2005. 389–390.

Bölgöny József-Hubai László: *Magyarország kormányai, 1848–2004.* Ötödik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004. 446.

A fényes szelek nemzedéke. Népi kollégiumok, 1939–1949. I–II. kötet. Szerkesztette és a bevezető tanulmányt írta Kardos László. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1980.

Megforgatott világmegforgatók. A magyar népi kollégiumi mozgalom ismeretlen dokumentumai. Szerkesztette Svéd László. Politikatörténeti Alapítvány, Budapest, 1994.